

Megjelenik a lap **Temesvárott** minden kedden.

Előfizetési díj akár helyben, akár postai szétküldéssel:
Egész évre 6ft. pp. = 6 f. 30 kr. ujp.
Fél évre 3 ft. pp. = 3 f. 15 kr. ujp.

A helybeli előfizetők a lap házhozordásáért rendelést tehetnek a lap kiadó hivatalában.

Szerkesztői iroda: belváros, bécsi utca 68. szám, első emelet.

DELEJTŐ.

A tudomány, anyagi érdekek és szépirodalom közlönye.

Jelige: Csak az a nemzet vész el, mely önmagát elhagyja.

Előfizethető helyben a szerkesztőségnél, vagy a helybeli könyvkereskedésekben; vidéken minden cs. kir. postahivatalnál a szerkesztőséghez utasítandó bérmentes levelekben.

Hirdetések minden közhasználatban lévő nyelven fölvetetnek. A beiktatásért minden három hasábos egyes sorért 4 p. vagy 7 uj krajcárnyi díjszámítatik.

Kiadó hivatal: belváros, bécsi utca Uhrmann Márton műkereskedésében.

Kedd, augustus 23. 1859.

34. szám.

Második évi folyam.

Adalék Magyarország történetéhez a XVI-ik században.

A következő levél, melyet „a Körös mentében lakó szegény népek” Szokoli Mehemed nagyvezírhez intéztek, s melyet eredetijéből közlök, kicsi, de becsesel bíró adalék nemzetünk multjához.

„Serenissimo ac magnifico domino Mehemed pasae, semperque colendo

S. P. D. (salutem plurimam dicimus.)

Fölségös nagyságos és kegyelmes fejedelmünk, ki itt ez földet fegyveröddel az hatalmas győzhetetlen császárnak rabsága alá foglaltad, az hatalmas egy Istentül kívánjuk fölségednek hosszú életit, egészségét, és mindön dolgaiban jó szerencsét.

Mi megnyomorodott szegény rabjai fölségödnék az hatalmas császár után, Gyulához, Világosvárhoz, Deszniehöz és Föltothoz tartozó birodalom alatt fejenként kik nyomorgunk, alázatosan könyörgünk fölségödnék, mint kegyelmes fejedelmünknek az hatalmas császár után, fölségöd kegyelmesen halgassa meg szónkat, nyomoruságinkban való könyörgésinket.

Először Samolkessi vidike, kik Kerecséni László idején Gyulához tartottunk, egy Farkas vajda miatt, ki onnan Gyulából zaladott volt akkor ki, mastan Várad házhoz való birodalomban lakik, ki mastan éjjel és nappal anira dülja, fosztja és pusztítja itt ez császár fölsége birodalmát, falukat égetnek, az szegén népet fogdoztatja, égetik, szütik szegényöket, ugy sanczoltatja az szegény községöt, anira hogy imár egynehán falúk miatta elpusztultanak, ahol mi kevesen megmaradtunkis, éhhalálóvá, búdosóvá lettünk miatta. Továbbá az Bély kastélban lakozó tisztartók és vajdák miatt azonképen két felé való fizetéssel, szolgálattal kinoznak, nyomorgatnak, kiket semmiképen el nem szenvedhetünk.

Annakutána ismeg itt Jenőhöz tartozóban ez Körös mentet, Bélyben lakó Botha Ferencz és Sándor vajda anira elnyomorította az szegénségöt, teljességgel mind elpusztultanak, anira hogy imár sem ispahianknak sem magunknak semivel nem lehetünk az sok nyomoruság miatt. Továbbá fölségöd az mely béköt közinkben bocsátottad, az miatt inkább elnyomorodánk, mert éjjel nappal az ellenség házunkban eszik, iszik és aluszik, reá nem támad, hanem mikoronis megyünk panaszlani,

csak elhallgatja; nem tudjok egy-e az ellenséggel avagy rokonság-i, minket nem kézde oltalmazni az ellenségtül; mert egyéb békök idejében eni sok tolvaj nem vala; mert mikoron hírt adtunk, az egész tartománt általfutotta az ü vitézivel, megis megtalálta az ellenségöt, de ez mastani fejedelmünk inkább akar az hívös házban veszteg ilni, hogynem mint minket oltalmazni az ellenségtül; azért fejedelmünknekis ilyen jóságát mondhatjok.

Annakutána ismeg Deszni vidikét egy özvegy nőmös asszon birja; kik az hatalmas császár rabjai volnánk, azis anira elnyomorított tisztartóival, adófizetéssel, szolgálattal, kölömb-kölömbféle sok nyomoruságokkal, egynehán falúi az hatalmas császárnak imár elpusztultanak miatta, az többis mind elpusztül, ha fölségödnék gondja nem lészen rejá.

Annakutána ismeg az csúcsi tisztartó sok latrokat tart, kik éjjel és nappal az erdőn járnak, falúkra rejá mennek, dúlnak, kóborolnak, pusztitnak, emböröket fognak, az erdőn kenozzák, sanczoltatják őket; mastanis az csúcsi latroknál, az Belyhöz, Deszniehöz tartozó latrok kezében harmincz embör vagyon fogva; anélkül szántalanon vannak, kiket megszütötenek, úgy változtak ki tülük; sokakat ismeg leis vágtanak bennök, úgy pusztítják az hatalmas császár jóságát, anira hogy imár csak Kápolna vidikén hatvanhét falú vala az hatalmas császár birodalmában, mastan imár csak huszonegy falú maradt benne, az többit mind elpusztították, ezökbemis kiben annakelőtte tizönhat, tizönkét ház volt, mastan kikben négy, kiben két ház vagyon; ezökis mind elpusztülnak, ha fölségödnék gondja nem leszön reánk.

Közönd vidikét és Föltöt vidikét az csúcsi tisztartó az Csúcsi Miklós az ü sok latraival mind elpusztította; az latrak valameni jár az Körös mentében és búdosik, mind az Csúcsi Miklós házánál talál szállást, és azokkal éjjel nappal eszik és iszik, és körüle laknak szöllel.

Mind enni sok nyomoruságinkért, fölségös kegyelmös urunk, bocsátottunk fölségöd eleiben Föltöt vidékél Balás Miklóst, ki mindön nyomoruságinkat fölségöd előtt igazán megmondhatja; mert minekünk sem szakmáriaktul sem ecsetiektül, sohonan másunan nyomoruságunk nincsen, hanem mind az erdélyi vajda birodalmában valóktul vagyon nyomoruságunk; mert,

fölségös urunk, valameni szolgálai vannak az erdéli vajdának, mind tolvajok és latrok, az szegénségöt dultják, fosztják, égetik. Továbbá ha spahiánknak szolgálai kö-zinkben jü, azonan házunkra ütnek és konczonként vagdalják, és az erdön rabokat tartnak, melyet levelben is megbizonétunk. Az elmult telön az lippai bék ütött vala egy falúra, az mely falú rakva vala latrokkal, azoknak mind fejöket vevék az falún, az mely elszaladhata, az erdőre futának, akoron az erdön egynehán rabok valának, azokat mind darabra hányják. Ezt mondhatjok Erdél felöl és az erdéli vajdának latrai és tolvaji felöl.

Ezönis könyörgünk fölségödnek egészségeért és jó szerencsájért, kik mi igön megnyomorodtunk az nagy sok nyavalyának miatta, kétfelé adófizetést és szolgálatot nem tehetünk; lám az vajda birodalma alatt való kis azonképen az hatalmas császáré, mint szintén az ü fölsége vitézi, avagy fölségöd engedjön azoknak az magyaroknak fizetnünk és szolgálnunk, avagy azoktul oltalmazzon meg fölségöd az hatalmas császár éltejért és jó szerencsájért, hogy legyünk egyfelé, mert eképen teljességgel el kell pusztulnunk, meg nem maradhatunk.

Fölségödtül kegyelmes választ várunk, mint kegyelmes fejedelmünktül, mert ha fölségödtül ez Balás Miklós által mastan jó válaszuunk nem leszön, avagy ha emböre nem jü fölségödnek, ki ezöket meglássa, és az erdéli vajdának parancsoljon ezökröl, ez Jenö tartományának mind el kell pusztulni; avagy ha fölségöd emberét nem bocsátjais, adjon oly parancsoló levelet fölségöd, hogy ki mellett megmaradhassunk, az élő Istenért könyörgünk fölségödnek, mint kegyelmes fejedelmünknök. A. 1572.

Ez level költ Körös mentében való szegény népektül.

Szalay László.

Dobrai népszokások.

Ránosztai Rezsötöl.

(Folytatás.)

XI. Menyasszonyváltás, és nászebéd.

Ha a násznagy jelenti, miként : minden rendin sorján van és halad az annyit tesz, hogy a csonka tritara-nak vége van... Akkor a völegény hosszas szép szavakkal előadja, hogy itt az idő melyben a leányt el kell hozni a házhoz, és ha a násznagyja megengedi, ugy — zene kíséretében — menyasszonyáér indul vendögcivel együtt. Oda érkezvén; násznagyja egész szertartással, rimes mondókákban kikéri a leányt szüleitöl. A szülök nevében az ara násznagyja felel szintén versekben, s hosszas vonakodás után csakugyan ki is adja a szavainak nagyszerü hatása alatt könyekben fürdő menyasszonyt völegényének, ki arája holmijáért — mely egy tulipános nagy láda 4—8 vánkos 2 derékalj és dunyhából áll — 25 p. krt. fizet váltságdíjúl s azonnal felrakatja a már készen váró és négy csengös bongós felpántlikázott ló által vont sze-

kérre, hová egyszersmind a vőfélek és nyoszolyók is felülnek nagy vigyázattal ölükbe helyeztetvén a drága „nászkalácsot“ minek ilyenkor sokkal több bámulója van rendesen, mint a mennyinek legapróbb darabkákra osztva is részesülnie is lehetne belöle... Kivált pedig mennyi az a sok gyerekféle?! Egy-egy akkora darab lángossal mint maguk, ha csak valamire való idő van, ott ögyelegnek az utcajtó előtt, ugrálás dalolás közben egész ártatlansággal kiáltva minden elötalált pajtásuknak; gyere ide, innen indul a lakodalom N. N. bácsiékhoz... miből minden esetre, ha egyéb nem is, de annyi haszon még is háramlik a történetesen utazó idegenre, hogy : kérdezés nélkül megtudhatja, hol lesz a lakodalom...

A menyasszony és völegény, a leány szülei s a két ház egyesült összes vendégei kíséretében — zene-szó és örömrivalgások között — gyalog indulnak a legényes házhoz, hova megérkezvén, a jövendöbéli háziasszony — az ara; — midön a szoba küszöbén át akarna lépni eléje a völegény násznagyja egy megszelt kalácsot s kenyeret és kést hoz... elébb a kalácsból; azután a kenyérből egy-egy szeletkét levág a menyasszony, s miután mindeniket ketté törte felét völegényének adja, felét maga eszi meg... mintegy jelentve ez által; hogy : férjével jó s balsorsban egyiránt akar osztozni. Azután a házbeliiek által szivesen üdvözöltetvén, mindeniknek egy kis ajándékot ad s mint leendő rokonait sorra csókolva — a völegény anyának kezét — eljárják a „délelöttre“ féle táncot, kiknek kedvük tartja; mely mintegy negyed óráig foly s leginkább a menyasszony gyönyörködtetésére szokott csak elővetetni.... Azután szent barátság között nagyszerü „tessék kincsem eszem a szemét, máj-ját“ fajta kívánatok és kínálások között mindannyian letelepednek a már rég kész asztalokhoz s elkezdődik a hatalmas nászebéd....

Az ételeket — melyek közt mint különösen lakodalmi eledel és elmaradhatatlan különös valami a tyukhusos laska leves és kappan pecsenye megemlítettök — csak ugy mint mindenütt a vőfélek és hívogató hordják fel az asztalra a szebbnél szebb ugynevezett : rikmusok — (ríthmos) közben nyájas soha ki nem fogyó szives készséggel kínálgatják a kedélyesen lakomározó vendögeknek... minden felhozott tál ételnél uj és más más mondókát szavalva... mely mondókák — ök ugy hiszik — minél jobban felvidítják, megnevettetik vagy lelkesitik a hallgatökat, annál nagyobb s több dicséretet biztositanak szavalóiknak, s annál dicsöb- helyesebb- és értékesebbek... azért is a vőfélek ügyességét kiválólag csak is e tekintetben mérvezik. Ha egyszer valamelyik szavalónak a násznagy vagy pedig a tekintélyesebb férfiak közül valaki azt mondja dicséretképen miként : olyan rikmust tud ám az... mondani: hogy a száját is megnyalja az ember nevéttében utánna — annak meg van alapitva dicsösége, hire, neve a faluban.

A teritéknél a főhelyet — az „asztalhosz-

végén“ — szerintünk elején, az új házasok foglalják el. A koszorus ara mellett vőlegénye ül — kinek különös kiváltsággal megengedtetik : hogy pörge kalapját fején hagyja — azután a vőlegény és menyasszony szülei egyik jobbról a másik balról s így a többi vendégek kor szerint ; mely korjog annyira tiszteltetik : hogy ha megesik, miként valamelyik vendég történetesen későn jő, s a helyek az asztalnál mind el vannak foglalva, a legfiatalabb legények és leányok tüstént fölkelnek valamennyien helyeikről s átkinálják az érkezett korosabb vendégnek, legyen bár az náluk csak egy-két évvel idősebb.... mi mindenesetre csak becsületükre válhatnak.

Az asztal alsó végén, az ajtóhoz — már azután bár hol legyen is az ebéd az mindegy — mondom az ajtóhoz legközelebb eső helyet násznagy uram ő tekintélyessége foglalja el. Onnan azután legkönnyebben keze hajtásába esik ki vagy benézni a konyhába — már a mint jön; — megtépázni az udvaron vagy utcán pajkoskodó gyermekeket; és ide oda elfutni, lármázni, parancsolni, már t. i. ott a hol és a hová — szavai szerint — kell, a hova szükséges a jó szó, — meg a böles tanács. —

A vőféleknek továbbá a hívogató és csaplárnak szintén ott násznagy uram mellett volna helyök, csak hogy nem igen érkeznek ám kanállal enni — leülni.... tisztök lévén a vendégeknek szolgálni s nem pedig az, hogy saját magukról gondoskodjanak.

Mig a szives vőfélek az ételekkel kínálgatnak erre arra... azalatt a csaplár is ugyancsak sűrög, forog ám a kancsókkal vigyázva szörnyen, hogy valamelyik butykos üresen ne találjon állni az asztalon, mert akkor a mellett, hogy vége volna a becsületnek, násznagy uramtól is lenne mit hallgatni, ki a nélkül is akár szükség akár nem fentszóval szokta elmondogatni csapláruram öcsémnek, hogy... így meg úgy bizony szégyenszemre meghagyja halni a vendégeket szomjan... a kik pedig ha bor nincs előttük — kivált a férfi népe — meg is halnak; mert azok mind egy csepig Noétól származtak, s nem ihatják azta béka-gyúrta vizét... és ha látja hogy fogynak kifelé a vőfélek a sok kínálgatás után rikmusaikból, maga is lendit a dolog sorján, elszavalja azt a még szép apja óta minden násznagyok szájából hallott mondókát nagy tüzesen, s azután arra inni meg enni kell, akár akarnak akár nem, mert a násznagy uram kínálgatását megvetni valóságos kemény dolog volna

Ugy látom van itten	Pulyka, kappany, fácány
A mi csak kell minden	Meg egy nagy sült tulok
Hanem a ki ennék	Azért együnk igyunk
Az már senki sincsen...	Gazdánk készségéből
Van drága finom bor	Ki részt juttat nekünk
Száz akós hordókkal :	Saját mindenéből
Pástétom csöröge	Gazda uram házat
Mértföldes tálakkal	Áldja meg az isten
Pirosra sült liba	S mindnyájunkat véle
Zsirban fürdő tűzök	A kik ülünk itten
És bőven osztozunk	
Az ur áldásában	
A piros Katka (N. N.) lakodalmában	

Áldjon meg bennünket
Tartson is meg soká
Hogy ne váljunk hamar
Síri lakosokká.
E sok kívánatra
Igyék minden ember
Ki ott hagyja borát
Legyen ő gazember.

Melyre a hallgatók szép tiszteségesen összeütve a kancsót azt kiáltják „vivát — éljen,“ már azután hogy ki a sok közül — Gazduram éljen-e vagy a háza, vagy a kik vele vannak itten, a bort ivóké, vagy a kiket gazembernek címeztek — az nem az ő gondjuk, azt csak násznagy uram tudja, meg a zenészek, mert ők is hatalmasan reá rántják azt a 100 éves régi tust melyről még Berei Farkas korában is azt merték mondani — hogy elkopott.

A fiatalok a közelükbe eső leányoknak teszik asztal fölött a szépet; — az öregek pedig a boredényeknek.... meg-megemelgetvén azt a — Csokonai megénekelte — drága kincsem galambocskám csikóbőrös kulacsocskámat, olyan-olyan érzékenyet huznak belőle áldomásul, főkép, hogy a könyük is pereg arcaikra — mintha csupa bubánatot ittak volna, fájó szenvedések keserű kelyhéből... de nem csoda :

Régi átok már ez rajtunk
Sírunk is kell, — ha vigadunk...

Nem jó az az egyformaság
Bútól édesül a vigság — — — —

mondja egy dal, s ez nálunk is áll. Keseregnek egy-egy kicsit a régi jó idők felett — hogy azután annál derültebb, annál tulcsapongóbb legyen a kedv, a mulatság ebéd végeztével.

Elvégződven a nászebéd, azon vendégek, kik nem akarnak részt venni tovább a mulatságban eltávoznak; de helyükbe mindig többen és többen érkeznek ujak — hivatlanok; nők és leánykák; mindenik kalácsot, hust vagy más efélet hozva a lakodalombani résztvehetés díjául. A hozottakat az örömanyanak adják által vagy pedig a menyasszony násznagyának — a mint mondják nászköltség fejében — s azután ők is a vigadók közé vegyülve közösen járnak a csárdást meg a topogót, aprózva vagy ugorva a mint az a harmadik határból előkerített fekete művészsereg huzza a talpuk alá; hogy : forr szinte a vér az erekben. Ha elfáradtak kezdik újra s ez így tart hullámzó jó kedv között egész estig, akkor megállanak a táncsal s megtartják a nászebéd második részét.... Az esztelizés ép úgy megy véghez mint az ebéd, azzal a kis különbséggel, hogy most akár hívott akár hivatlan részt vesz az ember mindenből.... az ajtók vagy ablakok kerítések körül leskelődő gyermekek pedig „szuszogóval“ örvendeztetnek meg; miket a menyasszony oszt ki köztük. A szuszogó nagyság és alakra nézve hasonlít a piskótához (bor-mártány) csak hogy egészen kemény tésztaemből süttetik mézzel keverten. Egész vékányit is elkészítenek nászra belőle, s az ara marokszámra szokta szórni a mohóvágygyal

kapkodó gyermekesoport közé; s minthogy a gyermekek a mulattató kapkodásban elfáradva midőn eszik szuszognak — innen származék elnevezése is, s szuszogó.

(Vége következik.)

Közlemények,

a Gyulaféjérvári Városi-tanács **Vörös Könyvéből.**

(Vége.)

XI.

„Mivelhogy ez az könyv, az mint az eleén vagy on irva, hogy az ilyen dolgokat, az kik méltók dicséretes és örök emlékezetre, — szokták ebbe az könyvbe írni : Mi is azért meggondolván, és az ilyent ki méltó, mi is akarok feljedzeni; ki hogy ha él, és azt az dolgot is megolvassák, boldog emlékezetre magyarázhalják, és meg is köszönhetik az mig étket kell enni embernek, még csak gyermeknek is; melyet minden meggondolhat. Azért itt következnek az dicséretes dolgok :

Első : Ugyan az felyül megnevezett Szakmári Sziogyártó János bíróságában, ugy mint 1614. esztendőben Januarii die 1-a, mene mivel hogy Biró volt, Szebenbe; minthogy az előtt Dézsi István diák udvarbiróságában*) az szegény Várostól elkapcsolá : az Fejedelemtől megkérvén az Vásári Vámat, és még az mint értették volt, hogy a Szántó földeket is el akarta az szegény Várostól**) Azért az felyül megnevezett Szakmári Sziogyártó János Biró lévén, és az szegény városnak kárát látván, munkálodott kevés költséggel, kivel talán ha az szénát pénzelt vették volna, csak szénára sem érték volna vele. Azt ő Kegyelme nem nézvén, az szegény városnak igasságát látván hogy romol, örök emlékezéért cselekedte. — Elsőbben az földekről, az szántó földekről tudnia illik levelet szerze az Városnak az 1614. esztendőben Bethlen Gábortól ki Erdély országnak akkor Fejedelme volt; Ugyan akkor az mely Malmok volt Igenpatakán, arról is levelet veve.“

„Az Vásár-Vám az mint volt régentén ugyan azon szabadsággal***) kiért sokat munkálodott. Végre az Országot találá meg. Az Ország az szegény városnak romlott állapotját látván, és az nyilván való igazságokat is : Könyörge az Ország az Város mellett, és az Fejedelem megengedé mindent, az előbbi igazságok szerént.“

„Az Farkas álgyút Szebenből ugyan az ő Biróságában hozták ismét Fejérvárra, az lakó helyére.“

„Az Tornyt az várbelit azon esztendőben rakták fel az héjazatját, és az Gombokat is akkor rakák fel, noha még nem hijazhaták. Ugy mint 1615. esztendőben hiazák meg minden köppen. Az felyül

*) A fejedelem fejérvári udvarbirája lévén.

**) Kimaradt: foglalni.

***) Kimaradt: nyerte meg.

megnevezett Szakmári Sziogyártó Jánosnak jó, örök emlékezéért irtam én Brassai Erszenygyártó János, mikor az város Notariussa voltam. mp.“

XII.

„1614. Az boldog emlékezéti Fejedelem Bethlen Gábor hozatá az Farkas álgyut esmét Fejérvárra. — Az Tornyt is, ki nagyon reménytelen volt sokaknál, hogy még megépüljön, mivelhogy ennyi üdőtől fogva pusztában állott, ő Nagysága rakatá fen az hijazatját, és az négy tornyocskákat is akkor kezdé, és a Gombokat ugyan akkor rakák fel.“*)

XIII.

„Azon Városnak az Vásár-Vám felől való levelét ugyan Szakmári Sziogyártó János beiratá a Király Könyvbe. Azt az Király-Könyvet szokták az Káptalanba beadni, hogy ha az várostól elveszése történnék, tehát ott fel vagy on irva.

XIV.

„Anno Domini 1601. — Mikor Básta György, és Csáki István az Mihály Vajdát az Országból kiverték, volt az Fő-biró Baranyai Szabó István, és Kis-Biró volt akkor Szakmári Sziogyártó János.“

XV.

„Anno Domini 1600. Mikor Mihály Vajda bojtó volt Erdélybe elsőbben, és Szebennél az erdélyi hadat megverte, — az Nagyságos Báthori András akkor Erdélyi Fejedelem lévén, — volt abban az megnevezett esztendőben, az nevezetes Gyulaféjérvári Főbiró Némethi Mészáros Márton, ki az nevezetes Gyulaféjérvárnak két régi keresztény Fejedelmek, és Királyok szabados és privilegiumos, és oly leveleket adtanak volt, kit hogy ha emberi gondviséletlensége miá elveszne, méltán mind annak az embernek ki elvesztené, vagy ki miá elvesznének, s mind Magunk is jajt mondhatnánk. — De az felyül megirt Németi Mészáros Márton, az felyül megirt esztendőben elvitte volt Fejérváron felyül Todt-faludra**) és ott az Hajduság miá, az ő tudni illik : Mészáros Márton Biró lévén, gondviséletlensége miá mind oda lőnek, és elvesztenek; kit mikor az böcsületes városbeli Fejérvári Tanács, és Negyven***) uraim kérdeztek volna ő Kegyelmetől, mint városnak Gondviselőtől, és Birótól, azért beteg lévén, azon beteg ágyában meg is holt volt; azért az nevezetes Gyulaféjérvár akkor ilyen nagy kárt vallott, kit az 1617. esztendőben Szakmári Sziogyártó János Biróságában,

*) A templom-tornya sat. 1603-ban égett el, midőn Székely Mózes Fejérvárt elfoglalni akarta.

**) Tótfalu : Fejérvártól északnyugotra fekszik a Zalathnai utban, hol régebb egy meredek sziklán a Pálosoknak zárdájok volt, (Castrum Sancti Michaelis) és belzavaroknál menhelyül szolgált. — Most már csak romjai látszanak.

***) Az az : a 40. választó polgár.

én Brassai Erzsénygyártó János városi Notarius lévén,
— beszélgetvén — méltónak ítéltük ilyen dolgot ez Könyv-
ben emlékezetül béirunk.“ — sat.

* * *
Meg van ezen könyvben az „1588-ki medgyesi

országgyűlésnek egy akkori másolatja is, melyet
ugyan csak ezen példány után t. c. Szilágyi Sándor
academiai l. tag, és tanár ur, az „Uj Magyar Muzaeum,
1858. Novemberi füzetében 519—531. lap már közöltt.

Közlí Dr. Ötvös Ágoston.

T Á R C A.

Egy kezdő hivatalnoknak az ő jóakaró atyjától nyert utasítása.

(Humoreszk, írta TIHAMÉR.)

A mathematicusok azon pedans szabályt állították fel,
hogy az egyenes vonal a legrövidebb; ezen téveszméből
szükség, hogy már előre kigyógyítsalak, különben kétségkül
sokszor fálnak akarnál rohanni fejeddel, a mit hozzád való
örökölt szeretetennél fogva, teljességgel nem tarthatnám.
Inkább néhány utmutatást adok neked, mely által neked siker-
ülhessen előljárod szeretetét, és jövőbeli hivataltársaid meg-
tántorithatlan barátságukat magadnak biztositanod.

Azon pillanat, melyben valamely gyakornok, vagy tisztí
növendék első hivatali főnökének magát bemutatja, több te-
kintetben az élet legfontosabbika. A kik Lavatert nem ta-
nulmányozták is, az arcukat első benyomása, a mimikai kife-
jezés, és hasonló külsőségek által reá hagyják magukat vinni,
hogy az illető egyén jellemére és képességére következtetést
vonjanak. Kerüld tehát fiam szorgalmasan, azon intőbeszéd
alatt, melyet, mint ilyen esetekben szokás, főnököd neked
adand, valami átkodott figyelmet tanusítani, jobb ha pillan-
tásaidat a szobában körül legelteted, és mennyire lehet, oly
tárgyakra szegezed, miket különben idegenek előtt elszok-
tunk rejtegetni; például: valami parókára, mely azt a gya-
nut ébreszthetné, mintha a tisztelt főnök ur vendéghaját
viselne; ruhadarabokra, vagy szerszámra, mit talán a gyere-
kek előhurcoltak a principalis ur hálószobájából; azon bohós
gymnastikai ugrándozásokra, melyekkel két cicus kedveske-
dik egymásnak a kemence mögött, és több ilyenekre. Nem
tesz semmit, ha a főnök fél óráig is beszél a levegőbe, mert
viseleted arról teend tanuságot, hogy nincs szándékod sza-
vain okoskodni, és szörszálhasogatást üzni, hanem hogy
nyilt füleid vannak, melyeknél balra be, — jobbra kijárnak a
szavak.

Ha ezen tété - a - tété után elbucsuzva magadat ajánlod,
ellenkező eljárást kell követned, és valamint azelőtt szemeidet
körüljárattad, ugy most pillantásodat a főnök köldökére, mint
a kifejlés tetőpontjára szegezni igyekezd, aztán köldököd
ellenkező részével hátralépő mozgást tégy az ajtó felé, mi
mellett ha lehet a szolgálattevő komornyik tyukszemére
hágni, vagy az ő paszomántos kalapján keresztül botorkálni
igyekezzél, ha azt valami ügyes mozdulattal kezéből kilódit-
hatod; mert ez által azt éred el, hogy legközelebbi alka-
lommal minden antichambrirozók előtt néked engedik át a
bemehetési elsőséget a főnökhez.

Meglehet, hogy főnököd, több eldődjeid által már ámitva,
első bemutatásoddal még be nem éri, bár mennyire tetszett
is ez neki annak idején, és tehetségeid további próbájaként,
saját személyes legközelebbi körében kívánandja hivatalos
alkalmaztatásodat. Reménylem, érezni fogod, mily felséges
alkalom nyílik neked ily esetben, magadat a legjobb színbe
állítani. Megesnék, hogy főnököd oldala mellett adnak neked
ülést, ha fehérbugyogót veszel rajta észre, el ne mulaszd,
valahányszor lehet, iróttolladat akként kiverni, hogy nevezett
bugyogó válogatható kisebb nagyobb téntafoltokat nyercjen;

ha patronusod azt kívánja, hogy pápaszemét nyujtsad neki,
ugy intézd a dolgot, hogy még elébb fagygyugyertyát iga-
zithasd a gyertyatartóban, aztán megkent ujaidal fogjad a
kért szemüvegeket; észrevennéd tán, hogy főnököd burnoto-
zik, rejtsd el zsebkendőjét, és felváltva szelencéjét, mert ez
által jó kedvbe hozatik; ha ez utóbbinak érdekében már
minden lehetést elköveltél, akkor beszélgetésed által őt mu-
latni iparkodj. Adja az ég, hogy ilyenkor éppen azon szem-
élyekre dicséretet halmozzál, kiket főnököd nem szenved-
het, és azok ellen gyalázva kifakadj, kik tudodon kívül az
ő vérségi vagy választott rokonságához tartoznak. Kétséget
nem szenved, hogy ha azt azonnal nem is köszöni meg ne-
ked szemem szedett szavakkal, téged még is oly embernek
tartand, kinek neveltsége és mivelttsége azt önálló, eredeti
gondolkozásmódra képessé tették.

A kedveskedés az embernek egyik legszeretreméltóbb
tulajdona, és reménylem, hogy e tulajdon nálad is tartós
gyümölcsse leend az általam nyert nevelésnek. Nem szabad,
hogy büszkeség fogja el lelkedet új pályád körében, hanem
érzéketlennek kell lenned az illem szónak fülbe sugásai és
töprengései ellen. Igen jól átlátom azt, hogy ha háziasszo-
nyod, kinek a legény mindenestre le van kötelezve, piaci
vásárlásra ad megbízást, hivatal iránti kötelességből előbb az
irodát meglátogatod, és ideiglenesen mig hazatérnél a bevá-
sárolt vaját és tojásokat frakkod zsebjeibe elteszed; de át
nem látnám azt hogy azért, mert a nap sugárai és tested
hősege a vaját olvasztották, és mert serény üzekedésed kö-
vetkeztében, mely miatt röpdeső frakk szárnyaid minden utca-
sarkot verve, a vásárolt tojások színüket változtatták, kedves-
kedőnek lenni meg kellene szünnöd. Ismertem valakit, ki
főnökének intésére oly szolgálatkészen rohant az asztalhoz a
téntartót megtöltendő, hogy ez alkalommal véletlenül orra
tővét is bemártotta a téntába, és ezen baleset fölötti ijedel-
mében, melyből azt tanulá, hogy ellenkezője lett annak, a
mit a német Naseweis-nak nevez, annyira visszapattant, hogy
zsebjeire ülni talált, melyekben hihetőleg házi használatul
egy mustáros üveget, és egy pár csibét beszállásolva tartott,
melyek azonban erre bizonyos zenelmi hangokkal rendes
szervezetükből kivetkőztettek, ugy hogy a balsors által
annyira sujtott alig tudott báméskodó főnökének feleletet
adni. Én magam is a lefolyt esztendőkből ismerőseim egyi-
kének megkeresésére egy font madárlépet vettem a kül-
városban, minthogy azonban annak közelebbi tulajdonságait
nem ismertem, begöngyelitlenül hoztam azt magammal haza
kabátom zsebében, melyben kezemet tartogattam. Természe-
tesen soká kellett, mig kezemet ezen pokoli csirizből megint
kiszabadíthatám, mind a mellett szolgálati készségemen ez
nem ejthetett csorbát.

Mint legifjabb hivatalnoknak jól fog neked illeni, ha
főnököd távollétében az ő irodáját kicsit rendben tartod. Az
aktákat ilyenkor szépen egymás fölé fektesd, ha a csatol-
mányok mint a kevert kártyák is hozatnak mozgásba, a
utánnézésre szolgáló munkákba helyezett könyvjegyeket tá-
volítsd onnan el, mint valami disztelenítést; a mozgó naptár-
rak keletjét mindig a holnapnak elsejére igazítsd; a convolu-
tumok, fasciculumok, és különféle fogalmazatoknak mindig új
fekvést adj, mert az változatosságot nyujt, a por szaporodá-

sát akadályozza, és később, ha valamit keresni kell, némi testi mozgást okoz. Az utcára szolgáló ablakokat is néha kinyithatod, nem hogy magad hiu módon az utcán járók által megbámultasd, hanem hogy szunyógokban és legyekben ne legyen hiány, melyeket ha munkaközben alkalmatlankodnak, fogdosni lehet, egyuttal a kabátkarmánnyal a fogalmakat még friss írását is kitérülve, vagy az olajlámpát feldöntve. Ataljában főnöködnék mindig örömeire szolgáland, maga körül a rendező, szakértő szellem ily nyomait látni, és ha néha úgy is tetszenék neki, hogy szórakozott lehettél, aligha rossz néven fogná venni, mert Saphirral vigasztalná magát, ki szintén nem csudálkozott, midőn valaki, ki estve lefeküdni akart, a helyett hogy levetett felső kabátját akasztotta volna a székre, szórakozottságában saját magát fektette a szék támaszára, ily helyzetben egész következő reggelig maradván; és csak azon csodálkozott, midőn egy másik szórakozott, ki szintén estve le akart feküdni, a helyett hogy gyertyáját oltaná ki, saját magát oltotta ki.

Meghagyásokat fiam, melyeket neked adnak, nem szükség mindjárt foganatba vened, jobb ha abban bizol, hogy mások teszik meg, valamint mások is benned biznak, hogy te fogod a nekik szóló parancsokat teljesíteni; ha főnököd hi, távolról se jusson eszedbe mindjárt megjelenni, mert a szerénység tiltja azt hinne, hogy a főnöknek éppen a legfiatalabb hivatalnokra volna szüksége. Örülni fog, ha csak ötödik, hatodik hívogatására lassan hozzá ballagsz, kérdéseit, azon megjegyzéssel, hogy rosszul értetted, ismételtetted magadnak, és végre író támlához visszaérkezve, azt nyilatkoztatod, hogy a hozzád intézett parancs végrehajtása Péter vagy Pálnak körébe vág.

Kétséget nem szenved, hogy furoret fogsz csinálni; kapkodni fognak és ostromokat intézni oly tehetségekkel bíró férfiert, és hogy még a legjobb tanácsot adjam neked, vedd el nőül az Adámborda oly sarjadékát, a ki hasonló elvek szerint a te tetszésedet is kívánja elnyerni, és valami Hogarth által hagyj magadat megörökíteni. —

Heti szemle.

— A Nefelejcs 20-dik számában Sztankó Csaplitzky Lilla szemlét tartván növevelésünk hiányai fölött, azokon csak egy közérővel felállítandó és hatalmas alappal ellátandó országos magyar növelde által vél segíthetni, melyben a növendékeket a nékiek szükséges legszélesebb tanulmányi és műkészítmenyi ismeretekre lehető legolcsóbb fizetésért lehessen tanítani. Ebben aztán nem csak a nagyobb vagyoni családok gyermekei részesülhetnek a korszerű és bizonyos időre megállapított folyamú helyes nevelésben, de olcsósága miatt nyitva állana az a szegényebb sorsu gyermekek számára is, itt lehetne felállítani belgazdaságot, rendes és nagyszerű konyhakezelést, összekötve a jövőben oly annyira lényeges számadásvitellel, össze lehetne azt kötni a nevelők képzésével, kikkel aztán a vidéken majdan felállítandó hasonzerű kisebb intézetek időfolytán mind ellátathatnának. — Ha tekintetbe vesszük, hogy hazánkban alig áll valami gyengébb lábón, mint a növevelés, ezen indítványt még a mostani pénzzük viszonyokban is figyelemre kell méltatnunk.

— A naptárak ideje közleg. Legislegelőbb megjelent a f e h é r v á r i naptár 1860-ra, első folyam; szerkeszté Környei János. Szegeden Burger Zs. előfizetést nyit egy tiszavideki naptárra.

— A széplelkű Emilia beszélcit, melyek különféle szépirodalmi lapokban szétszórva megjelentek, hír szerint Aradon Goldscheider Henrik fogja kiadni három kötetben. Mint már egyszer hirdetők, a tisztelt írónő még kiadatlan beszélcit Emich szerezte meg Pesten, és hihetőleg pár hét múlva lesznek a közönség kezében. Ugy tudjuk, hogy Emilia

regényen is dolgozik, mely legközelebb fog befejeztetni. Ezt csak el nem hagyják magok elől elkapni a pesti kiadók!

— Egy pár hét előtt fél órányi távolságban az angol parttól két cethal közti harc volt szemlélhető, melyet a halászok három óráig nézték. A két szörny fejeikkel egymással összekocantak, verekedtek farkaikkal, eltávoztak fáradtan, és valami mozdony sebességével megint visszajöven, annyira összerohantak fejeikkel, hogy hosszabb ideig bodultaknak látszottak. Azután újra kezdődött a harc; 20—30 lábnyira egymás fölé ágaskodtak a tengerből; a mely körökörül már vérpirosra volt festve. Három órai harc után a szörnyek egyike mozdulatlan maradt. A győző eltávozott. Másnap reggel az agyonütött cethal találat Nydson mellett, a parthoz hőmpolygva találtak.

— F. hó 12-én Liebling Temesmegyei faluban 48 ház elégett. Biztosítva nem volt semmi, és így, minthogy a behordott gabona is oda veszett, a kárt mely egyenkint a gazdákat érte, 2000 frtra számítható.

— Beküldetett szerkesztőségünkhöz az „Emlény“ első kötete, melyben Óváry Lipót eredeti és külföldi beszélcit foglaltatnak, és pedig 12 iven 15 beszélcit. Az igen csinosan kiállított munka kiadója Goldscheider Henrik Aradon, ajánlva pedig van Mocsonyi Endrénének, született Csernovits Laura urhölgynek, Csernovits Péter nem rég elférjesült leányának.

— Egy hírlap sorsa. Milanóból valamint a német nyelv, úgy minden német hírlap is ki van tiltva. Történt azonban, hogy ennek dacára az „A. Allg. Ztg.“ egy példánya bátorkodott közelebb oda postán megérkezni, s nem tudni, hogy, hogy nem, az egyik kávéházban a többi hírlapok közé kitétetett. A lap körülbelül egy óra hosszat bántalom nélkül hevert az asztalon, midőn egy tulbuzgó olasz által észrevéttve, ez a dolgot elnevezte botránynak s ennek híre a nagy terjedelmű ház minden zugában csakhamar elterjedt, sőt még az utcákon is közölték egymással. Végre elhatározták a kérdéses hírlapon boszut állani. A nagyobb rész ünnepélyes autodafé-ra szavazott; a kisebbség azt kívánta, hogy a pincér rettentő például minden vendégtől egy pofot kapjon. Végre mérsékelt összegű ütleggel és „tedeschco“ (német) elnevezéssel illetvén, a szolgálatból elbocsátott. A bűnös hírlap pedig ünnepélyesen a tűz általi halál martaléka lett.

— A drága kalap. Berlinben egy kereskedő több drágaságok közt oly férfi-kalapot is árult, melynek darabját 300 tallérra tartá. Beinert boltnál egy ur elökölte e kalapot, s hosszu vizsgálás után, fontos képpel kérdi: „De hol vannak a lyukak?“ A kereskedő megijedt, hogy ez ur szakértő s a kalapokon valamely hiányt fedezett fel, azért alázatosan kérde: „Miféle lyukakat méltóztatik kérdeni?“ — Hát azokat — mondá amaz — melyeken az ökör kidugja szarvát, ki oly kalapot vásárol.

— Egy angol hölgy, névszerint miss Linda Withe, mint a „Hölgyfutárnak“ írják, több magyar népmondát s mesét fordított le, s azokat közelebb ki fogja nyomtatni. Most meg Stafford marquise tanul magyarul, követte Bickersteth-Teleki grófnő példáját. Nyelvünk tanulása az angoloknál mindig jobban terjed, s különösen a női ajkáról igen szépen hangzik.

— Pénzszekrények kulcslyuk nélkül. A tolvajok löporral s tudományos ügyességgel török föl a pénzes ládákat s szekrényeket, melyben nehezen vagy könnyen szerzett kincseket biztosságban vél az emberi elme. Ez ellen minden elővigyázati rendszabály és a lakatosok egész mestersege hiábavalónak bizonyult. Ennél fogva egy mélyebb gondolkozó azt ajánlja, hogy az illető szekrényeken sehol sem kell kulcslyukat alkalmazni, mert az az Achilles-sarok. E helyett ő egy gépezetet talált föl, mely által a szekrény bizonyos időben magától fölnyílik. A szekrény belsejében t. i. egy óramű van alkalmazva, melyen a tulajdonos, mielőtt a szekrényt bezárja, a mutatót valamelyik percre állítja, mikor a szekrénynek magától föl kell nyílnia. Máskor persze nem juthat pénzéhez, mi egyébiránt némely esetben nem árt.

— A magyar természetvizsgáló társulat folyóiratot szándékozik kiadni, mely a társulat tárgyalásai mellett a természetvizsgálat terén más munkákat is tartalmazand, és a tagoknak díjtalanul, a nemtagoknak pedig előfizetés mellett fog megküldetni. E folyóiratot a pesti földtani társulat is közlönyül választja.

— Havi Mihály, ki szintársulatával jelenleg Brassóban mulat és mulattat, „Kolozsvári színházi közlöny” című szépirodalmi lapra nyert szabadalmat, melyet f. évi november 1-jén szándékszik megindítani. Leendő szerkesztője nevét még nem tudjuk. — Ugyan e magántudósítás arról is értesít, hogy Havi társulata a bukaresti hercegi színház intendansától meghívást kapott 12 előadásra.

— Péterváradon nem Nagyváradon, — mint a Szegei Híradó és Győri Közölny hibásan értesít — igen dus fekete márvány réteget találtak, mely nagyon szép, és kivált szobor és kőfaragó-munkákra kitűnően alkalmas. A szükséges intézkedések már meg vannak téve, hogy e télen a márványtörés megnyitassék.

— Mily nagy volt Ádám és Éva. E kérdéssel egész komolysággal sokáig foglalkoztak a bölcsek és irástudók s bár véleményük igen eltérő, abban még is mindnyájan megegyeztek, hogy teste roppant terjedelemmel birt. Különösen a talmudisták sokat vitatkoztak e tárgy felett. Némelyek szerint feje a világ egyik, lába a másik végénél volt; de az eredendő bűn elkövetése után s mivel az angyalok rettegtek ily óriástól, az isten összéb huza testét. Mindazáltal ekkor is még 900 kubitussal (mintegy 1000 láb) magas volt, úgy hogy midőn a paradicsomból kiűzték, a tengeren könnyen átgázolhatott. Más rabbik szerint Ádám teremtetésekor ezer kubitussal magas volt s midőn a tiltott gyümölcsből evett, ennek következtében 900 kubitussal megkisebbitetvén 100 kubitussal magas maradt. Ezt hiszik a törökök, arabok és más népek is. Éva természetesen, hasonló nagysággal birt. Mekka vidékén egy halmot mutatnak, mely Évának vánkossal szolgált egykor s ettől távol nyomain, hol lábai feküdtek; e szerint a két térde közti távolság két puskalövésnyi volt. Hasonlóan vélekedett Henrion a parisi akademia előtt 1718-ban felolvasott egy értekezésében; szerinte Ádám 123 láb 9 hüvelyk, Éva 118 láb $9\frac{3}{4}$ hüvelyk magas volt. Az eredendő bűn elkövetése után egyre kisebbült az ember; Noe már 20 lábbal alacsonyabb volt, mint Ádám; Abraham már csak 27—28 láb, Mózes pedig már csak 13 láb magassággal birt. Nagy Sándor, kit kortársai alacsony termetűnek irnak, mégis 6 láb hosszú volt, de Julius Cásár csak 5 láb, Krisztus születésével megszűnt az ember folytonos kisebbülése. Itt megáll Henrion fokozatával, miután bebizonyítottak véli, hogy az embertest 3000 év alatt 118 lábbal s 9 hüvelykkel lett kisebb. A siamiak s más ázsiaiak is olyfélént hisznek, mint a mit Henrion előadott. Szerintük az ember még most is folytonosan kisebbedik, úgy hogy a világ végekor csak akkora lesz már mint egy szarka. (!)

— Mire lehet használni a papirost? Ezerféle annak haszna, keresztyén atyámfiai. Lehet rá verset, szerelmes levelet, sőt még kontót is írni, belőle pénzt csinálni, belé sajtot takarni s így tovább. Hanem ez mind semmi ahhoz képest, mire a papirost Japánban használják. Japáni utleírásokban csudadolgokat lehet olvasni e tárgyra nézve. Papirból ott oly kelmét készítenek, melyet alig lehet megkülönböztetni a legerősebb bőrtől; továbbá uti-bőröndök, nyergek, vízmentes fűlkabátok, sárcipők és zsebkendők szintén láthatók papirból. A közfalakat a házakban papirból építik, s némely japáni kereskedő néhány másodperc alatt a legerősb fonalat képezi egy darabka finom papirból, melylyel áruit összekötözi. Szóval, a papir itt mindenütt rendkívül nagy szerepet játszik, annyira, hogy az okos anyák leányaik házassági szerződésében kikötik, hogy a férjek mennyi papírt tartoznak évenként adni a háztartás szükségeinek fedezésére.

— Angliában a vasutakon történt szerencsétlenségek következtében, 1853-tól fogva, tehát hat év alatt, 400 ember veszté életét, 600 pedig megebesült.

Temesvári ujdonságok.

* Gróf Coronini János ő excellentiája, ki e tartományt 1851. év óta mint katonai és polgári kormányzó igazgatta, f. hó 18-án fogadta a hatóságok bucsuzásait. Este 8—9 óra közt azalatt míg a diszpiacón fáklyászene tartatott, egy városi küldöttség ujong is fejezte ki a bán ő excellentiájának köszönetét mind azokért, a mit a város felvirágoztatására tőn, mire ő excellentiája kinyilatkoztatni méltóztatott, hogy városunkat legjobb emlékében tartandja. Másnap reggel a vasutal Báziasra indult, honnan a mehádiai fürdők látogatására menend.

* A mult héten többen szerencsétlenség történt városunkban. Ugyanis a Gyár külvárosban tüzvész által valami raktárban néhány száz mázsa rongy és több akó olaj égett el; egy két emeletes ház tetejéről egy cserépfödő inas lezuhant a kövezetre, úgy hogy a kórházban alig fog életre kelni; Greger Zs. kereskedő pénzszekekrényét valami tolvaj felvervén, abból 3800 forintot, és 20 sorsjegyet elorzott.

* Ismét egy különös házasság történt Temesvárott. Egy szerelmes pár mintegy 8 évig élt úgynevezett áldás nélküli házasságban, legnagyobb egyetértésben, és elégedettségben, midőn idején lenni gondolták, hogy valahára törvényszerűleg is összeadassanak. Ez is megtörtént. De a formaszertinti egybekelés első 8 napjában az új házasság összeverekedtek, minél fogva a férj el is csapta a nőt.

Kiadó és felelős szerkesztő Pesty Frigyes.

HIRDETÉSEK.

MAGYAR J. D.

(Temesvárott fővártautca 66 $\frac{1}{2}$ szám)

ezzel

jól felszerelt papir-, ir- és rajzoló anyagból álló raktárát ajánlja.

Áll ez mindennemű bel- és külföldi gép- vagy meritett levél-, iró-, rajzoló-, nyomtató-, itató- és göngyölő papirból, továbbá a rovatolt kereskedői könyvek minden neméből, rajzmérszerek. ir-ónok, pecsét-

viasz, angol aquarel festékek, rajzdeszkák stb. sinek, zugmérdeszkák és rámak, vonalozók sárgaréz éllel vagy a nélkül, és általában minden e sokágu szakmába vágó cikkekből.

Egyuttal a t. c. községi nyomtatványok és rovatolt munkákra rendeléseket is fogad, igérvén, hogy becsületes és serény szolgálat mellett a legjutányosabb árakkal is kedvezend.

Ugyan ő nála látogatási jegyekre és levélpapírokra mérsékelt díj iránt nevek, címek, vagy feligék bármely írásnemben domboru bélyeg nyomtatásban készülnek.

Egy negyed rizsma levélpapír, vagy egy egész rizsma irpapir vétele esetében a vevő neve díj nélkül is kibélyegeztetik a papírra.

35593

H i r d e t é s.

A cs. kir. szabadalmazott osztrák vasúttársaságnak szerencséje van, a folyó évi május havában $\frac{22883}{9714}$ F. szám alatt közzé tett hirdetésrei utalás mellett köztudomásra adni, hogy a társaságnak közönséges árszabályaiban valamennyi vonalon az utazók és teherszállításra megállapított díjaknak történt, és f. é. június 15-én életbe léptetett árfelemelés 1859 szeptember 1-étől kezdve további rendelkezésig 15 percentre leszállítatik.

A fennidézett hirdetésben foglalt kivételek továbbra is meghagyatnak.

J e g y z e t.

A mutató táblák felragasztása, melyekből a különféle állomásokra szóló utijegyek ára kivethető, a pénztárak ablakain fog történni.

Bécs augustus 13-án 1859.

A cs. kir. szabadalm. osztrák
állami vasúttársaság főigazgatóságától.

(12. sz.) 1—3

MOLL

SEIDLITZ PORA

Az utolsó világműkiállításán a hivatalos „Wiener Zeitung“ számai szerint minden hasonnemű házi gyógyszerek közt **egyedül csak** ez tüntetett ki **érdemmel**, s a nemzetközi eskütszéknek ezen főhatalmu nyilatkozata által e készítmény fölülmulhatlan minősége és dicséretreméltósága a bel és külföld minden hasonnemű készítményei irányában elvitázhatatlanul bebizonyított.

Egyedül központi szétküldő raktár: Bécsben a „gólya“ című gyógyszertárban, Tuchlauben, Wandel-szálloda átellenében. — Ára egy bepecsételt eredeti skatulyának 1 frt. 12 krt. pp. Pontos használati utasítások minden nyelven.

Ezen, ezer példákban és sok évi tapasztalás után mint kitünőnek bebizonyult Seidlitz-porok városban és vidéken most már oly általános elismerésre találtak, miszerint azoknak híre jelenleg az ausztriai birodalom határain messze tulterjed. Hogy mit képes mivelni Moll Seidlitz-porainak biztos gyógyereje, nevezetesen **gyomor** és **alhasi bántalmaknál**, s hogy azok mily jelentékeny segílyt nyújtanak májbetegség, hasszorulás, aranyér, szédülés, szívdobogás, vértodulás, gyomorgörccs nyálkásodás, gyomorégetés s különbféle nőnemi betegségeknél azt már mint bebizonyult tényt kell elismerni és számos gyenge idegzetű személyek e porok okos használata által már gyakran lényeges könnyebbülést és új életerőt nyertek.

Temesvárott rendeléseket fogad a fenebbi gyógy-szerekre **Uhrmann M.** papír- és mű-árus úr.